

SIILINJÄRVI

Pohjoissavolaista ilmastotyötä KESTO-hankkeen LOPPUSEMINAARI

Ari Kainulainen
tekninen johtaja

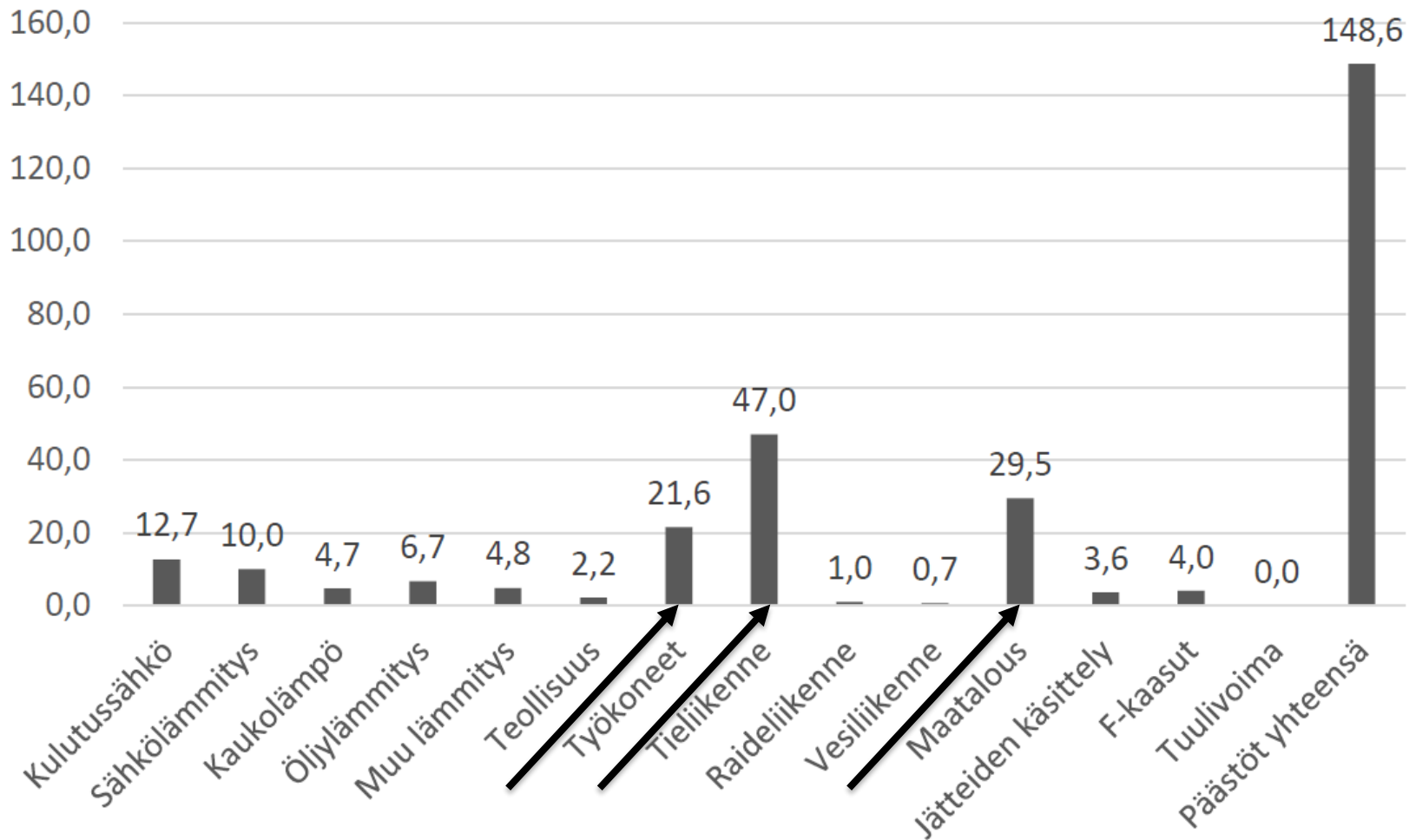
ILMASTO-OHJELMAN LUONTI

1. tilannekuvan luominen kunnan päästöjen syntyisestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä
 - tilannekuva tarvitaan päätöksenteon tueksi, jotta kunnassa voidaan suunnata toimia ilmaston kannalta oikeisiin ja vaikuttaviin toimiin. Tavoitteena on, että Siilinjärven kunta on vahvasti mukana kuntien ilmastotyössä, sekä vaikuttamassa ja tukemassa Pohjois-Savon maakunnallista ilmastotyötä.
2. Ilmasto-ohjelman laatimisprosessia varten KESTO-hankkeen alussa asetettiin hanketyöntekijöiden tueksi kunnan viranhaltijoista koostuva projektiryhmä, jonka tehtävänä oli ohjata työn etenemistä sekä tuoda kunnan näkemys ilmastotyön tueksi.
 - Prosessin alussa selvitettiin Siilinjärven kunnan kasvihuonepäästöjen nykytila ja merkittävimmät päästölähteet.
3. Ilmasto-ohjelmaa rakennettiin vuoden 2020 alussa hyväksytyyn kunnan resurssiviisausohjelman teemojen pohjalta.
4. Siilinjärvellä ilmasto-ohjelma on hyväksytty (Kv 17.6.2021 § 26)

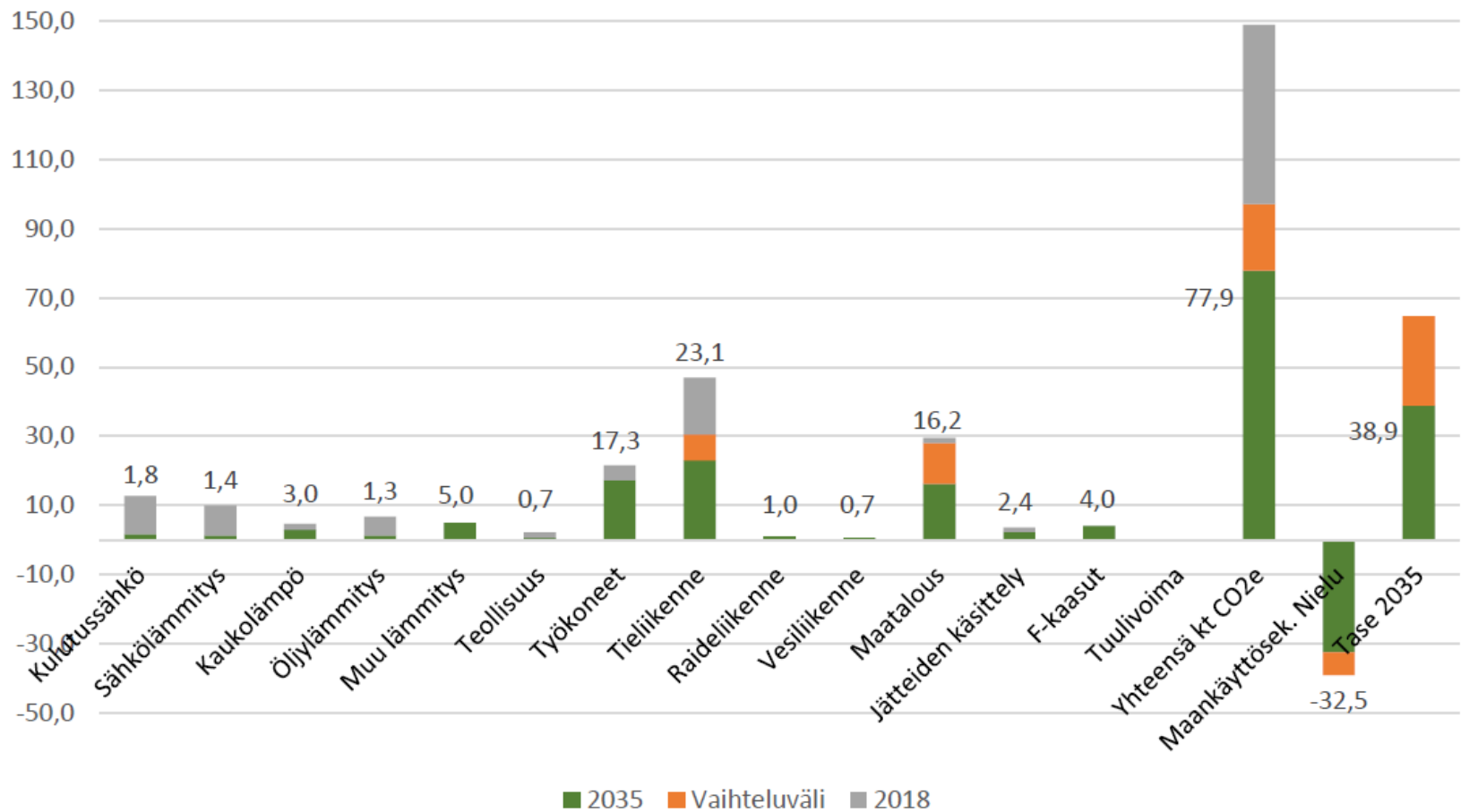

Siilinjärven kasvihuonekaasupäästöt 2018 (kt CO2e)

Siilinjärven kasvihuonekaasupäästöjen arvio vuodelle 2035 (CO₂e)

ILMASTOTYÖN PAINOPISTEET

Ympäristöystävällistä liikkumista

Liikkumisen päästöt vähenevät.

Joukkoliikenne on päästötöntä vuoteen 2030 mennessä ja matkaketjut ovat toimivia.

Etätyö vähentää liikkumisen tarvetta.

Monipuolien joukko-, palvelu- ja kutsuliikenne palvelee seudun asukkaita.

Kestävää energian tuotantoa ja -kulutusta

Energian kulutus ja tuotannon päästöt vähenevät.

Uusiutuvan energian tuotanto- ja käyttö lisääntyy.

Kiinteistöt ovat energiatehokkaita ja tehokkaassa käytössä.

Kiertotalous ja materiaali-tehokkuus

Kiertotaloudesta syntyy uutta liiketoimintaa.

Kiertotalouden toimintamalleja kehitetään yhdessä yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Purkumateriaalien ja maamassojen hyödyntäminen on tehokas ja kestävä.

Elinvoimaista maataloutta

Maatalous on ympäristöystävällistä ja vähäpäästöistä.

Maatalous on kannattavaa ja monipuolista.

Maatalouden biomassoja hyödynnetään biokaasun tuotannossa.

Laadukkaan lähiruoan käyttöä lisätään entisestään.

Metsät hiilinieluna ja hyvinvoinnin lähteenä

Metsistä syntyvää hiilinielua ylläpidetään.

Metsien käyttö on monipuolista ja kestävä.

Metsistä saadaan uusia tuotteita ja palveluita.

KESTÄVÄÄ ENERGIAN TUOTANTOA JA KULUTUSTA

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Fossiilisen energian käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä luovutaan.
- Hukkaenergian käyttö on optimoitu. Kuntakiinteistöjen käyttö- ja täyttöaste on korkea.
- Energiatehokkuustoimet ja elinkaariajattelu ovat osa normaalia toimintaa.
- Saneeraus- ja uudisrakentamiskohteissa hyödynnetään ensisijaisesti maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

Tätä teemme parhaillaan:

- Kaikki öljylämmityskattilat on poistettu varsinaisesta lämmöntuotannosta ja olemme siirtyneet geoenergiaan tai pellettiin.
- Aurinkopaneeleja on asennettu kahdeksaan kohteeseen yht. 670 kpl, laskennallinen sähköntuotantoteho on lähes 180 kW.
- Kunnan tulevissa toimitilainvestoinneissa ratkaistaan tilojen tehokkuuteen, energiansäästöön ja lämmitykseen liittyvät kysymykset.
- Katuvalaistuksessa on siirrytty käyttämään led-valaistusta ja pitkän tähtäimen suunnitelma on vaihtaa kaikki valaistus led-tekniikkaan ml. liikuntareitit ja -paikat.

Näitä seuraamme:

- Kunnan kasvihuonekaasupäästöjen kokonaiskuvan seuranta SYKE:n kasvihuonekaasupäästölaskennan avulla.
- Kunnan energiankulutuksen seurantaa täydennetään päästötiedoilla.

SIILINJÄRVI

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISTÄ LIIKKUMISTA

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Toimiva joukkoliikenne on päästötöntä vuoteen 2030 mennessä ja sen käyttöaste on korkea. Joukkoliikenteen käyttömäärien kasvu on vuosittain vähintään 2 %.
- Kevyenliikenteen verkostoa kehitetään osaksi joukkoliikennejärjestelmää.
- Matkaketjut ovat sujuvia ja liikkumismuodon vaihto on helppoa ja nopeaa muun muassa liityntäpysäköintiä järjestetään.
- Etätyö vähentää liikkumisen tarvetta. Kunta toimii edelläkävijänä työn digitalisaatiossa ja etätyön mahdollistajana.
- Julkisesti hankittuja kuljetuksia pyritään avaamaan kaikille asiakkaille ja yhdistelemään nykyistä enemmän.
- Koulukuljetukset ja palveluliikenne muuttuvat asteittain päästöttömiksi.
- Kuntalaisilla on käytettävissä kaupunkipyöriä ja yhteiskäyttöautoja.

Tätä teemme parhaillaan:

- Kannustamme kuntalaisia joukkoliikenteen käyttäjiksi. Kehitämme joukkoliikennettä osana Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenne ohjelmaa.
- Rakennamme pysäkkikatoksia ja pyöräkatoksia. Parannamme kevyen liikenteen edellytyksiä Kävelyn ja pyöräilyn -ohjelman mukaisesti.
- Liikenneverkon kunnossapito ja kehittäminen.
- Kuntaorganisaatio mahdollistaa tehokkaan etätyöskentelyn.
- Koulukyyditysten kalusto kehittyi hankintakriteerien myötä vähäpäästöisemmäksi.
- Sähköautojen latausinfra mahdollistetaan kunnan kohteisiin uuden lain/lakiuudistuksen mukaisesti sekä oman kaluston tulevaisuuden vaatimukset huomioiden.

Näitä seuraamme:

- Kunnan tieliikenteen päästöjen seuranta SYKE:n kasvihuonekaasupäästölaskennan avulla.
- Lataus- ja tankkausverkoston lukumäärää ja laajentumista.
- Autokannan muutokset (Traficom).
- Koulukuljetusten ja palveluliikenteen päästöjen seuranta.
- Joukkoliikenteen päästöjen seuranta osana Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenne ohjelmaa.

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Julkiset hankinnat ohjaavat resurssien viisaaseen käyttöön.
- Edistetään kuntalaisten kestävästä kuluttamisesta neuvonnalla ja opastuksella.
- Luodaan suunnitelma, jolla varmistetaan purkumateriaalien ja maamassojen tehokas ja taloudellisesti kestävä hyödyntäminen. Tämä vaatii kaavoituksen ja maankäytön osalta alueiden osoittamista purkumateriaalien käsittelyyn ja varastointiin.
- Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus tukee Siilinjärven alueen kiertotalousliiketoiminnan kehittymistä.

Tätä teemme parhaillaan:

- Kunnan hankinnoissa otetaan huomioon hankintojen ympäristövaikutukset ja elinkaariajattelu. Kunta arvioi kilpailutuksissaan ilmastoperusteisten hankintamenettelyjen kriteereiden käytön mahdollisuuden.
- Sähköisiä asiointipalveluja kehitetään.
- Kehitetään ja laajennetaan kirjaston tavaralainaamopalveluja.
- Nostetaan esille paikallisia palveluja.
- Ylijäämämaat hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan lähellä niiden syntypaikkoja.
- Rakennusosien ja purkumateriaalien hyödyntämistä lisätään laatimalla ohjeistus kierrätysmateriaalien käytön tehostamiseksi.
- Seurataan valtakunnallisella tasolla materiaalitehokkuuden ja kulutuksen mittaamisen ja päästöjen seurannan kehittymistä sekä hyödynnetään ja otetaan käyttöön niitä soveltuvin osin kunnan toiminnan seurannassa.

Näitä seuraamme:

- Kehitetään purkumateriaalien hyödyntämisen seurantaa.
- Seurataan tavaralainaamon lainausmääriä ja -aikoja.

Siilinjärvellä on tehty yli 10 vuotta betonien kierrätystä yritystonttien esirakentamiseksi.

Kiertonet.fi –portaalin kautta myydään käytöstä poistettu materiaali ja kalusto.

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Jätteen määrä vähenee ja kierrätysaste nousee.
- Asukkaita motivoidaan ja kannustetaan lajittelun ja kierrättämisen lisäämiseen.
- Omakotitalojen kimpparatkaisujen lisääminen mahdollistaa eri jätelajien paremman lajittelun ja keräyksen.
- Biojätteen erilliskeräys laajenee ja biojätteen hyödyntämisaste nousee.
- Korttelikeräys toteutetaan uusilla asuinalueilla ja niiden käyttöönottoa vanhoilla asuinalueilla tuetaan.

Tätä teemme parhaillaan:

- Kunnan vuokrataloyhtiöiden asunnoissa lajitteluvaunut ja säilytystilaratkaisut mahdollistavat lajittelun.
- Kunnan omissa kiinteistöissä selvitetään jätehuollon ja lajittelun taso ja kehittämismahdollisuudet.
- Sivistys- ja koulu yhteistyöllä tuodaan esille lajittelun merkitystä.
- Mahdolliset kimparkeräyspaikat kartoitetaan asuinalueittain.
- Korttelikeräys käytössä Taivallahden uudella asuinalueella.
- Esimerkkejä ja kokemuksia nostetaan esille viestinnässä.

Näitä seuraamme:

- Jätehuollon kasvihuonekaasupäästökehitys (SYKE) – seuraamme jätehuollon päästöjen kehitystä osana päästöjen yleisen kehityksen seuranta.

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Ruokapalveluiden ruokahävikki puolitetaan vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- Käytämme lähiruokaa.

Tätä teemme parhaillaan:

- Ruokalistojen suunnittelussa huomioidaan sesongin raaka-aineet.
- Kasvisruokien reseptiikkaa kehitetään jatkuvasti.
- Hankinnoissa suositaan mahdollisuuksien mukaan aina mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa.
- Ruokahävikin määrää seurataan ja mitataan kouluruokaloissa.
- Ruoan ja ruokahävikin ilmastovaikutuksia tuodaan näkyväksi ruokailijoille kampanjoin.
- Ylijäämäruokaa myydään kaikissa koulujen ruokaloissa.

Näitä seuraamme:

- Lähiruoan osuus hankinnoissa.
- Ruokahävikin määrä.

- Pyrimme yhteistyöhön maataloussektorin toimijoiden kanssa.
- Seuraamme maatalouden päästöjen ja sidonnan kehittymistä osana kunnan kokonaispäästöseurantaa.

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Siilinjärveläiset ovat vastuullisia ilmastotoimijoita ja ymmärtävät kunnan ilmastotyön merkityksen.
- Siilinjärven yritykset ja yhteisöt tekevät ilmastotekoja.

Tätä teemme parhaillaan:

- Tunnistamme päästöjen vähentämisen sekä hiilensidonnan kannalta keskeisimmät sidosryhmät.
- Kunta viestii aktiivisesti kuntalaisille ja sidosryhmille ilmastotyöstään ja kuntalaisten toimintamahdollisuuksista.
- Kunta kannustaa asukkaita kestävään kulutukseen viestimällä kulutuksen ympäristövaikutuksista.
- Kierrätys ja kestävä kehitys teemat näkyvät varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmissa.

Näitä seuraamme:

- Vastaanotetut ilmastoteemaiset viestit ja aloitteet kuntalaisten vaikutuskanavista.

Tähän pyrimme tulevaisuudessa:

- Ilmastotyö juurtuu osaksi kunnan perustoimintaa.
- Siilinjärven kunnan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoteen 2035 mennessä noin 60 % vuoden 2005 tasosta.
- Siilinjärven kunta tukee Pohjois-Savon maakunnan hiilineutraaliustavoitetta 2035 ja omalla toiminnallaan vahvasti edistää tätä tavoitetta.

Tätä teemme parhaillaan:

- Seuraamme kunnan kokonaiskasvihuonekaasujen päästökehitystä vuosittain ja viestimme siitä kuntalaisille monikanavaisesti.
- Kunnan ilmasto-ohjelma päivitetään kerran valtuustokaudessa. Merkittävimpien päästösektoreiden ja päästövähennystoimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan vuosittain.
- Kunnan toiminnan vaikutuksia tarkastellaan systemaattisesti myös ilmastonäkökulmasta.

Kiitos.

A large, stylized yellow graphic element in the bottom right corner, resembling a thick, curved arrow or a decorative flourish.